

tem kraju najhujši udarec — in bežati je moral daleč v Italijo, odkoder je prišel.

In tedaj so se počasi pričeli vračati naši begunci na svoje porušene in požgane domove. Pričeli so jih popravljati, in okrvavljena Soča se je počasi zopet bistrila. A priplazil se je grabežljivi sovrag iznova in z belo zastavo v krempljih brez boja zopet zasedel te naše kraje in se kot črv zajedel daleč v našo zemljo in jo oskrnil s svojo nečisto roko . . .

In zopet je padlo na te kraje novo, še hujše gorje in trpljenje. Zaplakalo je to ubogo naše ljudstvo v neizmerni bolesi ob kruti zavesti, da se je zgrnila nad njim črna sužnost. Poprej štiri leta pregnanci brez doma, zdaj tožni robovi brez svobode! —

V srcih nam plamti silni ogenj hrepenjenja po tej naši zaslužnjeni grudi, po Gregorčiču in po njegovem zaslužnjem rojstnem kraju in grobu. V trpljenju vzrasli, preizkušeni v ognju, ponižani, razžaljeni, osleparjeni, z doma pregnani, osvete željni . . . Hrepenenje nas žene nazaj v planinski raj, do trpečih src bratov, mater, otrok, ki poznajo le jok in bol, a nič dobrot; ljubezen do teh pohlevnih brd nas žene, do teh razdejanih domov, kjer živi naš narod zaničevan, a narod žilav, jeklen in ponosen, vreden življenja, vreden vstajenja!

Temnomodra Soča dere zdaj trudna in počasna, žalostna in tožna kot ogromna solza skozi te zaslužnjene kraje . . . A tedaj, ko se približa dan osvete in vstajenja našega, ko nas bo klical pod prapor naš kralj, tedaj stopi naša Soča srdita čez branove ter tujce, zemlje lačne, potopi na dno razpenjenih valov! . . .

Mačice.

Vrba; na vrbi so
mačice,
žametna svila —
dlačice.

Vetrček božka, ah,
lička jim,
poje poredno, čuj,
ptička jim:

„Splezale k meni ste
v vrbico,
grejete v solnčecu
grbico.

Krempeljčkov nimajo
tačice,
kaj bi se bala vas,
mačice!“

Marija Grošljeva.